

Stockholm den 27 januari 2011

Datainspektionen
Box 8114
104 20 Stockholm

Klagomål avseende Målarnas Semesterkassas behandling av personuppgifter

Anmälare:

1. Colorelit Måleri AB, org. nr. 556745-0555
Bingebygatan 7, 621 41 Visby
2. Jimmy Tofftén, adress som ovan
3. Anders Johansson, adress som ovan
4. Mikael Östervall, adress som ovan
5. Håkan Östervall, adress som ovan
6. Caroline Sjöstedt, adress som ovan

Ombud:

Jur. kand. Clarence Crafoord
Jur. kand. Gunnar Strømmer

Centrum för rättvisa, Box 2215, 103 15 Stockholm

Med stöd av bifogade fullmakt får vi anföra följande.

Bakgrund

1. Colorelit Måleri AB (Colorelit eller företaget) är ett måleriföretag verksamt i Visby. Företaget grundades i december 2007 av ägarna Jimmy Tofftén och Anders Johansson. Företagets verksamhet riktar sig i första hand till privatpersoner. Verksamheten ingår också i ett nätverk bestående av mindre gotlandsföretag och gör även arbeten åt företag som ingår i detta nätverk, som byggfirmor, plåtslagare med mera. Företaget har tre anställda: Mikael Östervall, Håkan Östervall och Caroline Sjöstedt. Ingen av de tre anställda är medlem i Svenska Målareförbundet (Målareförbundet) eller i någon annan facklig organisation. Colorelit är inte medlem i Målaremästarnas Riksförening (Målaremästarna) eller någon annan arbetsgivareorganisation.

2. I juli 2010 kontaktades Colorelit av företrädare för Målareförbundet, som ville att Colorelit skulle teckna kollektivavtal. Varken Colorelit eller dess anställda var emellertid intresserade av detta. Målareförbundet har nu hotat med stridsåtgärder för att förmå Colorelit att teckna kollektivavtal.

3. Ett skäl till att varken Colorelit eller dess anställda vill att företaget ska teckna kollektivavtal är att avtalet innebär en långtgående förpliktelse för arbetsgivaren att lämna ut detaljerade personuppgifter om sina anställda till Måleribranschens Semesterkassa (Semesterkassan). Varken företaget eller dess anställda vill lämna ut några personuppgifter till Semesterkassan eftersom man anser att behandlingen av dessa inte är förenlig med personuppgiftslagen (1998:204).

4. Colorelit, ägarna Jimmy Tofftén och Anders Johansson, samt arbetstagarna Mikael Östervall, Håkan Östervall och Caroline Sjöstedt (Anmälarna), begär därför gemensamt att Datainspektionen ska pröva om Semesterkassans behandling av personuppgifter är förenlig med personuppgiftslagen.

Personuppgiftsbehandlingen

5. I det följande ska Anmälarna redogöra för på vilket sätt man anser att Semesterkassans behandling av personuppgifter inte är förenlig med personuppgiftslagen.

6. Semesterkassan drivs gemensamt av Målaremästarna och Målareförbundet. Verksamheten bestäms av kollektivavtalet för måleriyrket (bilaga 1). Enligt kollektivavtalet (se § 7) och anvisningarna för Semesterkassan (bilaga 2) ska arbetsgivaren tre gånger om året betala in de anställdas intjänade semesterlöner till Semesterkassan. Inbetalda semesterlöner förvaltas under intjänandeåret av Semesterkassan och utbetalas till den anställda året därpå.

7. Vid vart och ett av dessa tillfällen, det vill säga tre gånger varje år, är arbetsgivaren skyldig att redovisa detaljerade personuppgifter avseende varje enskild arbetstagare till Semesterkassan. Rapporteringsskyldigheten avser arbetstagarnas namn och personnummer, arbetsplats, grundlön, ackord, övertidsarbete, arbetade timmar, semesterlönegrundande inkomst samt frånvaro. Detta gäller arbetsgivarens samtliga arbetstagare, oavsett om dessa är medlemmar i Målareförbundet eller inte.

8. En första invändning mot personuppgiftsbehandlingen är att ändamålet för insamlandet är oklart angivet (jfr 9 § första stycket c och d personuppgiftslagen). Enligt anvisningarna för Semesterkassan ska personuppgifterna bland annat användas som "underlag för branschstatistiken" (se bilaga 2, s. 5). Vad som avses med detta ändamål eller hur personuppgifterna får användas för detta syfte framgår emellertid inte (jfr Målaremästarnas Avtalsinfo nummer 3/2010, bilaga 3).

9. Den huvudsakliga invändningen mot personuppgiftsbehandlingen är att arbetsgivarens skyldighet att redovisa personuppgifter även omfattar sådana arbetstagare som inte är medlemmar i Målareförbundet och som inte heller har gett sitt samtycke till en sådan behandling. Enligt Anmälarna är inget av undantagen från huvudregeln om den registrerades samtycke i 10 och 22 §§ personuppgiftslagen tillämpligt.

10. Vidare måste flera av de personuppgifter som redovisas, i vart fall de som avser exempelvis sjukfrånvaro, betraktas som känsliga personuppgifter i personuppgiftslagens mening. Enligt Anmälarna är personuppgiftsbehandlingen därför inte heller förenlig med 13 § personuppgiftslagen.

11. Datainspektionen har i ett liknande fall rörande Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads) bedömt att den enskildes intresse av att slippa få sina personuppgifter registrerade av en organisation, till vilken den enskilde saknar anknytning, väger tyngre än organisationens intresse av att

behandla uppgifterna (Datainspektionens beslut den 17 december 2007, dnr 498-2007, bilaga 4). Bakgrunden var att företag i byggbranschen enligt gällande kollektivavtal var skyldiga att lämna ut löneuppgifter om alla anställda till Byggnads oavsett om dessa var anslutna till Byggnads eller inte. Byggnads förelades att upphöra med den aktuella personuppgiftsbehandlingen. Beslutet fastställdes av Länsrätten i Stockholms län genom dom den 22 december 2008 (målnummer 972-08). Länsrättens dom vann laga kraft.

12. Arbetsdomstolen meddelade den 2 december 2010 en dom (målnummer A 241/09, bilaga 5) avseende en arbetsgivare som i strid med gällande kollektivavtal vägrade att lämna ut nyanställningsbevis till Svenska Transportarbetareförbundet (Transport), med hänvisning till att det skulle strida mot personuppgiftslagen. Till skillnad från det nyss refererade avgörandet avseende Byggnads fann Arbetsdomstolen att arbetsgivares skyldighet att lämna bland annat löneuppgifter för oorganiserade arbetstagare till Transport inte stred mot personuppgiftslagen.

13. Omständigheterna i Transportfallet skiljer sig emellertid från omständigheterna i förevarande fall. I Transportfallet handlade det om en engångsrapportering av mindre känsliga uppgifter än i fallet med Semesterkassan. I förevarande fall ska arbetsgivaren tre gånger per år rapportera detaljerade personuppgifter till Semesterkassan. En annan skillnad är att Semesterkassan vidarebefordrar personuppgifterna till Målareförbundets lokala fackavdelningar. Det framgår nämligen av Semesterkassans eget informationsmaterial att personuppgifterna inte bara samlas in och lagras hos Semesterkassan för att utgöra underlag för "registrering, avstämning mot kollektivavtal och arkivering", utan även för "information till respektive lokal fackavdelning" (se bilaga 2, s. 16; jfr bilaga 3).

14. Anmälarna anser sammantaget att Semesterkassans behandling av personuppgifter inte är förenlig med personuppgiftslagen och att Datainspektionen bör vidta lämplig tillsynsåtgärd.

Clarence Crafoord

Gunnar Strömmer

Förteckning över bilagor

Bilaga 1: Utdrag ur Kollektivavtal för måleriyrket.

Bilaga 2: Måleribranschens Semesterkassa, Information och anvisningar om inbetalning och redovisning av semesterlön (från www.malarnas.com).

Bilaga 3: Målaremästarnas Avtalsinfo nr 3/2010.

Bilaga 4: Datainspektionens beslut den 17 december 2007, dnr 498-2007.

Bilaga 5: Arbetsdomstolens dom den 2 december 2010, målnr A 241/09.
